

Kur'an'da 70'ten fazla, hatta 99 yerde namazdan bahsediliyor. *Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) de Rabbü'l-âlemîn'in Esmâ-i Hüsnâ'sını (Allah'ın güzel isimlerini) sayarken "yüzden bir eksik" diyordu.* Her namazda Allah Teâlâ'yı farklı bir usul ile bulma yolu vardır. O yüzden namazı çok dikkatli dinlemek, kalbe, ruha ve bedene işlemek lazımdır.

Ben bugün sizlere bu ayetlerin bizlere ne gibi işaretler vermek istediğini, Allah'ın bize Kur'an'da namazı nasıl anlatmak istediğini bölüm bölüm ayırdım, inşallah bunları size anlatmaya çalışacağım.

Birincisi, namaz, Allah'a kulluğun sembolüdür. Allah Azze ve Celle, Tâhâ Suresi'nde buyuruyor ki: "**Ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. O halde bana kulluk et ve beni anmak için namaz kıl.**" (Tâhâ, 14). Allah'u Azîmüşşân bu ayet-i kerimede namazın amacını, niçin kıldığımızı bize anlatıyor. Namaz, Allah'ı hatırlamaktır, O'na yöneliktedir, O'nu zikretmektir.

İkincisi, namaz imanın göstergesidir. Bakara Suresi'nde buyruluyor ki: "**Onlar ki gayba inanırlar, namazı dosdoğru kılarsalar.**" (Bakara, 3). Müslümanın en büyük özelliği namazla tamamlanır. İman kalbe doğar, namazla hayatı yansır. İmanın dışa vurumu, yansımıası namazla olgunlaşır.

Üçüncüsü, namaz kötülüklerden alıkoyar. Ankebût Suresi'nde Allah Azze ve Celle buyuruyor: "**Namaz, hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak elbette en büyük şeydir.**" (Ankebût, 45). Kur'an-ı Kerim, namazı sadece bir ibadet olarak değil, aynı zamanda bir ahlak eğitimi olarak ele alır; kişiyi çirkin söz ve davranışlardan uzaklaştırır. Eğer bir insan namazı huşu içinde ve dosdoğru kılarsa, kötülük o kişiye yaklaşamaz. Ama biz bunu bir görev olarak görmememiz lazım. Eğer namazı "farz olduğu için yapıyorum" diye bir görev olarak kılarsak, o namaz bizi kötülükten alıkoymaz, imanımızı artırmaya vesile olmaz. Ama biz bunu bir görev değil de bir sevgi, bir aşk göstergesi olarak, "Ya Rabbi, Seni sevdiğim için bu namazı kılıyorum" diyerek yöneliksek, işte o zaman kötülüklerden de alıkoyar, imanımızı da açığa çıkartır.

Dördüncüsü, namaz hayatı discipline sokar. Allah Azze ve Celle, Nisa Suresi'nde buyuruyor: "...**Namaz, müminler üzerine vakitleri belirlenmiş bir farzdır.**" (Nisa, 103). Namaz insanı bir discipline sokar, manevi bir denge sağlar. Biliriz ki ögle namazını kıldığımız zaman ikindi namazı gelecek ve o vakitte de Allah'ı hatırlamaya yöneleceğiz. Bu, bizi manevi bir discipline sokar.

Beşinci, namaz sabır ve yardım vesilesidir. Bakara Suresi'nde Allah Teâlâ buyuruyor ki: "**Sabır ve namazla yardım dileyin. Şüphesiz bu, Allah'a derin saygı gösterenlerden başkası için zordur.**" (Bakara, 45). Kur'an-ı Kerim, namazı bir sığınak, bir korunma olarak ele alır. Zorlukta, acıda, kaygıda müminin ilk yüneleceği yerin namaz olduğunu bize bildirir. Başımıza ne sıkıntı gelirse gelsin, "Şu an namazın sırası değil" demek yerine, "Benim tek sığınagım Rabbim" deyip namaza yönelikmemiz gereklidir.

Altıncısı, namaz toplumsal bir ibadettir. Yine Bakara Suresi'nde: "**Namazı dosdoğru kılın, zekâtınızı verin ve rükû edenlerle birlikte rükû edin.**" (Bakara, 43). Allah Azze ve Celle bu ayette namazın cemaatle, toplulukla kılınmasının önemini vurgular. Namaz insanları birleştirir ve eştirler.

Yedinci, insanın huzuru namazdır. Mü'minûn Suresi'nde şöyle buyruluyor: "**Müminler gerçekten kurtuluşa ermişir; onlar ki namazlarında huşu içindedirler.**" (Mü'minûn, 1-2). Namaz, kalbin huzura erdiği, sükûnete kavuştuğu andır. Huşû, sadece bedensel bir hareketlilik değil, kalbî bir haldir. İnsan "Allahu Ekber" deyip elini bağladığında, dünyalık hiçbir şeyin kafasına giremediği, sadece Rabbi ile meşgul olduğu bir ana girer.

Rabbü'l-âlemîn bize "salâh" (namaz) diyor. Biz "namaz", "abdest" gibi kelimeleri Farslardan öğrendik. Rabbimiz ise "salâh" diyor. Ve dikkat edin, Kur'an-ı Kerim'de Allah Teâlâ namazı (salâti) sade, yalın hiç saymıyor; her zaman onu bir şeyle tamamlıyor. Allah Azze ve Celle salâta o kadar değer vermiş ki, "Ey insanoğlu, ey cin, ey bana ibadet etmeye muktedir olanlar! Salâttan başka bir şekilde bana ulaşamazsınız" demiştir.

Hepiniz bir araya toplansanız, türlü türlü zikirler etseniz, eğer bu maharetlerinizde Allah Azze ve Celle'ye tazim edeceğiniz salâtınız olmazsa, (amelleriniz) ancak gök kubbede kalır, ötesine geçemez. Allah Azze ve Celle; dedemiz Adem'den, Yunus'tan, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan, İsa'dan ve Âlemlerin Sultanı Muhammed'den (sallallahu aleyhi ve sellem) ancak namazla razı olmuştur.

Bütün peygamberlere bakın, hepsinde secde var. Secdesiz namaz olmaz. Meleklerin rükûsu vardır. Rükûsuz namaz var mı? Yoktur. Büyük meleklerde (Cebraîl, Mîkâil, İsrâfil, Azrâ'il) kıym vardır. En büyük hareket kıyamıdır. Sizin namazınızda da kıyam var, değil mi? "Ey âlem, ey yaratılmış her şey! Ben Allah'a aitim ve bu aitliğimi kıyama durarak ispat ediyorum" diyorsunuz. Sonra en büyük ilahi kelamı söylüyorsunuz: "Allahu Ekber." Bu kelamla bütün âleme "Benim Rabbim Allah'tır" diyorsunuz.

Allah Azze ve Celle namazı vakıtlere bölmüş: Sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı. Ne için böyledir? Bunu birkaç şekilde anlatabilirim. Önce Arş'ın ve Arz'ın sahibinin katında anlatayım: İnsan sabahta Rabbine tazim ettiği zaman, yeryüzünde yaratılmış, doğmuş, yesermiş, hayat bulmuş ne varsa hepsinin tazimiyle beraber senin tazimini kabul eder ve bu tazimle hepsinin hikmetine seni eriştirir. Sabah, tazim zamanıdır. Bir insan sabah kalkar, Allah Teâlâ için temizlenir, abdest alır, "Allahu Ekber" dediği zaman, Allah Teâlâ'nın halkettiği (yarattığı) her şeyin halkiyetine, doğan güneşe ve Cebraîl Aleyhisselâm'ın secde anına şahit olur ve o şükru eda eder.

Şimdi dört büyük meleğin gözünden bakalım: Cebraîl, Mîkâil, Azrâ'il, İsrâfil ve diğer büyük melekler, ancak sizin sabahleyin yaptığınız secde gibi secde ederler. O secdeden Allah Teâlâ onlardan razı olur ve razı oluncaya kadar başlarını kaldırırmazlar. Siz ise üç defa *Sübâhâne Rabbiye'l-A'lâ* diyerek onların ulaştığı aynı hale halleniyorsunuz. Size verilen kıymeti bilseniz, Allah Teâlâ'nın namazını zayı etmezsiniz.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) sahabelerine namazı anlatırken, şeklin ötesinde kalbin teslimiyetini anlattı. Namazı sadece nasıl kılacağımızı değil, kimin huzurunda kıldığımızı öğretti. Efendimiz buyurdu ki: "Gözümün nuru namaz." Ve yine buyurdu: "Kim namazını korursa, kıyamet günü onun için bir nur, bir delil, bir kurtuluş vardır."

Bir olay var ki, bu gerçekten çok acayıp; şeklin ötesinde kimin için kıldığımızın idrakine varabilmemiz için: Sahabeler Resulullah Efendimiz namaz kılarken bakıyorlar; kalbi ve sadri (göğsü) o kadar titriyor ki, bir tencerede kaynayan su gibi ses geliyor. Ve bakıyorlar ki, Allah Resulü (sallallahu aleyhi ve sellem) secdede o kadar uzun kalıyor ki, sahabeler "Herhalde Allah onun ruhunu aldı" diye düşünüyorlar.

Biz anlıyoruz ki, bir şeyin zahirinden öte manasına bakmak lazım. Namazı kim için kıldığımızın, Efendimizin kalbini bu kadar titreten, onu ağlatan, secdede bu kadar uzun tutan sebebin ne olduğunu bilincinde olmalıyız. Çoğumuz bu işi görev olarak görüyoruz, "Allah bana farz kıldığı için yapıyorum" diyoruz. Ama Allah Resulü namaza hiç böyle baktamamış.

Rabbü'l-âlemîn Kur'an-ı Kerim'de salât konusu geçtiği zaman adeta bütün ayetler durur. Der ki: "Bunu ancak sabır ehli yapar. Ancak iyilik yapanlar yapar. Ancak sebat edenler yapar. Ancak rükû

üzerinde olanları yapar. Ancak zekâtlarını verenler yapar. Ancak beni sevenler yapar." Allah Azze ve Celle, namazla Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) ahlakını birbirine bağladı.

Namaz, insanın alelade yapabileceği bir amel değildir. Namaz, insanın Allah Teâlâ'nın huzuruna kabul edildiği, *ahsene-i takvîm* (en güzel biçim) makamına ulaşlığı andır. Ama sakin namazı aceleye getirmeyin, edebinin dışında bir hale sokmayın. Çünkü namazı aceleye getirirseniz, namaz siz sadece yakar ve size ağır gelir. Ama siz namazı, Allah'ın bir emaneti, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) göz bebeği olarak başınızın üzerinde taşırsanız, namaz sizi Peygambere, *şehadet parmağıyla başparmak kadar* bir yakınlığa eriştirir.

Namazda erişmeyen bir insan, başka erişecek bir ameli yoktur. Kim namazı hafife alır, kafasına göre bırakır, kafasına göre kıllarsa... Ey insan! Allah Teâlâ'nın değerlerine değer vermezsen, Allah ve Resulü katında kendi kıymetinden olursun.

Namaz sizin memurluk göreviniz değildir. Namaz sizin Allah Teâlâ ile borç-alacak ilişkiniz değildir. Namaz, sizi kâmil-i mükemmel yapacak, Allah Teâlâ ile sizi yakın kılacak tek ameldir.

"Kazaya bırakmak" diye bir kavram... Sahabelerden "kazaya bırakırsın" diye bir kelam duyan var mı? Yok. "Kaza" kavramı, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) irtihalinden belki 400 sene sonra ortaya çıkan bir deyimdir. Hiçbir sahabeden namazı terk etme diye bir şey gördünüz mü? Düşünün, bir sahabe namazı terk edeceğim dese, "Kiyamet geldi, Allah bize kiyameti indirecek" derlerdi. Lütfen namazı nefsinize emredin ve deyin ki: "Ey nefis! Namazı bırakmakla kiyamet benim için aynıdır." O yüzden namazı keyfi bırakmayın.

Bugünden itibaren tövbe edin. Allah Teâlâ'ya söz verin: "Bir daha Allah'ın namazının hakkını, Allah'ın dediği gibi yerine getireceğim. Dosdoğru bir mümin olacağım." Namaz bizim için her şeydir; edeptir, hayâdır, lisandır, duadır, zikirdir.

Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) bir gece namazını anlatıyorum: Efendimizin eşlerinden birinin yeğeni, O'nun nasıl namaz kıldığını merak ediyor ve mescide bir örtünün arkasında saklanarak bekliyor. Zamanın Sultanı, gecenin bir vakti kalkıyor, sakince ve güzelce abdest alıyor. Sonra tekbir getirmeden önce belki şimdiki saatle 5 dakika sadece bekliyor; ruh ve beden dinginliğini sağlıyor. Sonra "Allahu Ekber" diyor. Öyle bir "Allahu Ekber" diyor ki, sanki âlemde bir tek o var. Sonra Bakara Suresi ile beraber dört sure daha okuyor. Ayakta durduğu kadar rükûda duruyor. Rükûdan kalkıyor, bir müddet daha ayakta duruyor. Sonra secdeye varıyor; kiyamda okuduğu sureler kadar secdede kalıyor. Ve Resûlullah bu şekilde iki rekât namaz kılıyor. Bizim saatimize göre belki bir buçuk, iki saatlik bir süre...

Namaz, insanın Allah Teâlâ'ya en büyük yolculuğu ve dönüşü de çok büyük hediyelerle dönmektir. Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) namazını her zaman akınıza getirin; rükûda, kiyamda, secdede nasıl dururdu, ne kadar sakin dururdu. *Hafız'ın dediği gibi*, secdedeyken sanki Rabbine kavuşmuş sanırlardı. Hatta bazen annemiz Ayşe (radîyâllâhu anha) eliyle nefes alıp almadığına bakardı. O, namazda o kadar huşunu muhafaza ederdi. Düşünün, annemiz Ayşe kendisi diyor ki: "Vallahi, teheccüdden sonra Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) nuruyla ben iğneyi iplikten geçirirdim."

Ne olur, namazı ehemmiyetle, güzel bir şekilde, birbirimize sahip çıkarak ve Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi ve sellem) niyetlenerek dosdoğru kıyalım. Allah mübarek etsin, hoşnut etsin.

Allah Azimüşşan'ın ayet-i kerimesi var: "**Namazlarında huşu içinde olan müminler, kurtuluşa erenlerdir.**" (Mü'minûn, 1-2). Bu ayet-i kerimeye tam mazhar olanlardan biri Hazreti Ali'dir (kerremallahu vecheh). Bir gün savaşta ayağına bir ok saplanıyor ve kemiğe kadar dayanıyor.

Çıkartmaya çalışsalar çok büyük acı verecek. Hazreti Ali buyuruyor ki: "Ben namaza duracağım, ben namazdayken siz onu çıkartın." Hazreti Ali namaza duruyor, namazı bitiriyor ve dönüp soruyor: "Oku çıkıştınız mı?" Namaz dışındayken çok acı verecek o oku, namazdayken Rabbıyla beraber olduğu, o huşunu yakaladığı için incecik bir acı dahi duymuyor.

Rabbim hepimize o huşuya ermeyi, o kurtuluşa erenlerden olmayı nasip eylesin. Hem ayet-i kerimeye imanımızı sağlamlaştırsın hem de Hazreti Ali Efendimizin yaşadığı gibi o huşu anına kavuşmayı Rabbim bizlere nasip eylesin.

Euzübillahimineşşeytanırracım Bismillahirrahmanirrahim. Elhamdülillahi Rabbil Alemin Vesselatu Vesselamu Ala Resulina Muhammedin ve ala alihi ve sahibi ecmain.

Ya Rabbil Alemin! Dersimizden anladığımız, okuduğumuz sevabı Sen Peygamber Efendimizin ruhu saadetlerine hediyelik, Sen vasıl eyle.

Ya Rabbil Alemin! Sen bize namazı nasıl anlattıysan, Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) nasıl namaz kıldıysa, Hazreti Ali'nin (kerremallahu vecheh) o huşusu nasıl, Sen bizlere de nasip eyle. Bizler talep ediyoruz Ya Rabbi. Bizler namazda da her şeye de aciz kalıyoruz, zayıf kalıyoruz. Sen bizi güçlendiriver Ya Rabbi. Öyle güçlendir ki namazımızı da kulluğumuzu da tam bir şekilde yapabilmeyi Sen bize nasip eyle Ya Rabbi.

Ya Rabbi biz güçlenirsek, Senin kollarına, Ümmet-i Muhammed'e de yardım etmeye niyetliyiz Ya Rabbi. Sen bizi güçlendiriver Ya Rabbi.

Ya Rabbi, birligimizi, dirliğimizi kuvvetleyiver Ya Rabbi. Bizleri, Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ile sahabelerin birliği gibi eyleyiver Ya Rabbi. Onlar nasıl ki sahabeler birbirlerine sımsıkı sarıldılar, "Canımız, kanımız sana feda olsun Ya Resulallah" dediler; bizler de büyüklerimize karşı, büyüğümüze karşı o teslimiyette olabilmeyi Sen nasip eyle Ya Rabbi. Eğer biz bu teslimiyette olursak, biz zafere ulaşırız Ya Rabbi. Sen bizlere nasip eyle Ya Rabbil Alemin.

Ya Rabbi, işlerimizden derdi olanların dertlerini gideriver Ya Rabbi. Dünya, ahiret sıkıntılarını gideriver Ya Rabbi. Hastalarımız varsa hastalarımıza şifa eyleyiver Ya Rabbil Alemin.

Amin. Velhamdülillahi Rabbil Alemin. El Fatiha.